

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky

Autorka práce: Lenka Semorádová

Konzultantka práce: Mgr. Karolína Dobiášová

Název práce: Rodinná politika ve vztahu k rodinám s vícerčaty

Autor posudku: Mgr. Kamila Vlčková

---

1) Aktuálnost tématu

Autorka zaměřila svou pozornost na téma rodin s vícerčaty, jejichž počet v posledních desetiletích stoupá ve většině vyspělých zemí, včetně České republiky. Téma je to tedy velmi aktuální a v českém odborném (zejména veřejné a sociálně-politickém) diskurzu zatím poměrně málo zmapované.

2) Cíle práce, výzkumné otázky a jejich naplnění

Hlavním cílem této diplomové práce je: „na příkladu rodinné politiky směřem k vícerčatům prozkoumat české rodinné politiky směřem k rodinám se specifickými potřebami.“ (s. 3) Záměrem autorky je rovněž: „identifikovat aktuální charakteristiky a životní situaci rodin s vícerčaty v České republice a nastínit, zda je tato problematika dostatečně reflektována v souvisejících politikách, analyzovat státní podporu těchto rodin a nástroje uplatňující se v oblasti podpory rodiny.“ (s. 3) Nakonec si autorka klade za cíl i zhodnocení funkčnosti stávajícího systému podpory rodin s vícerčaty a navržení možných změn. Cíle jsou tedy velmi ambiciózní, autorka pojala své téma tzv. „z gruntu“.

Výzkumné otázky jsou stanoveny adekvátně vůči cílům, jež specifikují a zároveň mírně rozšiřují. Přestože jsou autorčiny cíle obsahově rozsáhlé a komplexní, bylo obstojně dosaženo jejich naplnění. Výsledná práce čítá 150 normostran a velmi důkladně rozebírá problematiku rodin s vícerčaty. Jen postrádám větší propojení s rodinnými politikami směřem k rodinám se specifickými potřebami (viz hlavní cíl). Autorka je v práci sice párkrát zmiňuje, ale propojení je dle mého názoru velmi slabé a ve výsledku spíše okrajové. Hlavním přínosem práce je bezpochyby zmapování a zpřehlednění tématu rodin s vícerčaty.

3) Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů

Diplomová práce se opírá zejména o teorii sociálního státu, teorii chudoby, t. inkluze a t. lidského kapitálu (kapitola 3). Autorka teorie stručně, ale zároveň dostatečně vymezuje a nezapomíná na jejich propojení s tématem.

Na začátku 4. kapitoly autorka definuje s pomocí různých zdrojů instituci rodiny a její hlavní funkce a potřeby. Následují podkapitoly přímo zaměřené na dvojčata a ostatní vícerčata (z hlediska medicíny, historie, demografie, výzkumných studií atd.).

Kapitola 5. se zaměřuje na politický rámec rodinné politiky – definuje samotný pojem *rodinná politika*, vymezuje mezinárodní i český právní rámec pro rodinnou politiku a neopomíjí její průřezovost. V závěru 5. kapitoly a v 6. kapitole autorka zasazuje rodiny s vícerčaty do kontextu rodinné politiky v ČR.

7. kapitola se komplexně věnuje sociální situaci rodin s vícerčaty, přičemž autorka pracuje s řadou statistických dat, s výsledky proběhlých výzkumů a samozřejmě i s vlastními kvalitativními rozhovory. Rezervy vidím jen v části věnované jeslím (autorka nepracovala s aktuálními údaji o

jejich počtu, legislativě atd.).

Oceňuji ale autorčinu intenzivní (a úspěšnou) snahu o propojování teorie s výzkumným problémem.

4) Metodologie

Autorka ve 2. kapitole velmi důkladně popisuje použité metody, heuristiky a techniky sběru dat. V práci byla (jejími slovy) využita sekundární analýza dat, analýza dosavadního vývoje rodinné politiky, komparace dávek pro rodiny s víceročaty s dávkami rodin s dětmi po sobě jdoucími, strom problémů, analýza aktérů (kapitola 8) a kvalitativní rozhovory s matkami víceročat a s experty.

V první řadě bych podotkla, že komparace dávek a analýza vývoje rodinné politiky je v práci spíše součástí sekundární analýzy než samostatnou metodou. Pozitivně ale hodnotím využití heuristické metody strom cílů (výrazně pomohl strukturovat výzkumný problém) a provedení kvalitativních rozhovorů. Autorka realizovala 9 hloubkových polostrukturovaných rozhovorů s matkami víceročat, které jsou ve fázi péče o malé děti a 4 rozhovory s experty. Dle mého názoru musí být tyto rozhovory „studnicí“ informací a autorka v práci nevyžila jejich silný potenciál. V práci se sice místy vyskytují úryvky z nich, ale je jich poskrovnu. Také mi schází podrobnější popis souboru respondentek (místo bydliště, zda jsou vdané/svobodné, zda mají partnera/manžela).

V 9. kapitole autorka v návaznosti na strom problémů (str. 130) navrhuje rozličná řešení nedostatků v oblasti rodinné politiky ve vztahu k víceročatům, přičemž následně rozebírá připravované varianty (ze strany vlády a ČAKDV) a vlastní soubor řešení problému.

5) Využití literatury a dat

Autorka intenzivně pracovala jak s českou, tak se zahraniční literaturou a zdroji dat. Využila právní dokumenty, dokumenty MPSV, zprávy Evropské komise, studie ČSÚ a řadu dalších relevantních zdrojů.

6) Věcná správnost a přesvědčivost argumentace

Předložená diplomová práce se vyznačuje kvalitní argumentací a věcnou správností. Jediné, co mohu vytknout, je skutečnost, že v některých případech autorka nepracovala s nejaktuálnějšími daty (např. podkapitola jesle na str. 94-95, tabulka k životnímu minimu s údaji z roku 2011 na str. 80).

7) Formální úprava a jazyková stylistika

Práce se vyznačuje průměrnou formální i jazykovou úrovní. Místy se objevují překlipy a drobné nedostatky (např. na str. 37 poměr dvojčat k narození jednoho dítěte „1: 1000⁹“, str. 40 „každý 80-85 porod“, na str. 53 „ve 12 článku“, str. 83 pozn. pod čarou č. 41 „Vý200plata“ atd.), na str. 126 jsou dva duplicitní odstavce.

Text je psán srozumitelně a čtivě. Pravidelně je doplňován grafy, tabulkami a schémata, což ho činí přehledným.

**Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou „výborně“.**

Datum: 11. 6. 2014

Podpis: